

אנחנו בעיני אורחינו

נסענו לישראל ב־1980 וכן השנה, על מנת לנסות ולהסיר מההולשטיין הישראלי את התהילה שהוא זוכה לה לאחרונה בביקורים מחו"ל. המסקנה: מי שירצה ליהנות מן הייחודיות, שלא יהסס (להיווכח בה בסיוור בישראל – מ.מ.).

גידול הבקר השחור־לבן בישראל עומד במרכז ההתענינות, ובצדק. אולם, כיצד יש להתייחס לסיפורים שהם לעיתים פנטסטיים, והיכן מקומן של התגובות המעולות של הפרות בדירוג הבינלאומי?

התגובה הגבוהה – סימן היכר של הפרה הישראלית

בין 3.5 לבין 3.7 אחוז, אולם הנתונים הרשמיים לא עוברים את ה־3.23 במדויק (מתיחסים כאן לסיכומי 1985 – מ.מ.). מתיאור קצר ובלתי מושלם זה מתברר, שלעיתים מספרים אגדות בנושא, אך הדבר אינו מועיל לאיש.

ד"ר חיים שטורמן הוא מנהל תחנת ההזרעה המלאכותית הגדולה "און" ליד שריד, דרום־מערבה לנצרת, בצפון ישראל. מן הראוי להקשיב לדבריו. הוא מצטייר כאדם שקט ונעים הליכות, אשר מתגורר מאז ומתמיד בקיבוץ שלו. הוא מתנצל על שלא יכול להראות לי תמונה טובה של כוכב המועדון: פר הרביה **פרחת**. "הפר עדיין חי וכבר כמעט בן 13 שנה, אבל מפני שרוב זרמתו הולכת לייצוא, הוא נמצא בתחנת ההזרעה המלאכותית השנייה בישראל, שנמצאת בשירות, קרוב לתל־אביב". הוא מוסיף ואומר "שמודעים לכך, שאנחנו זקוקים לתמונות יפות מהפרים ומבנותיהם, אם נרצה להתחרות בשוק העולמי עם האמריקאים, אך פשוט לא התפנינו לזה עד כה."

בישראל עוד לא התפנו לספר סיפורים יפים, אך הנתונים העובדתיים לצד הסיפורים, הם אשר מבטאים בסופו של דבר את ההצלחה. הדבר מושג רק באופן חלקי, כפי שמסתבר ממאמרים שונים אודות גידול בקר החלב הישראלי, שפורסמו לא מכבר במספר כתבי־עת הולנדיים. להלן תמצית הסיפורים הדמיוניים, שהגיעו בחלקם להולנד תוך פחות מחודש ימים. על תחנת ההזרעה המלאכותית בדרום במרחק חצי שעה מתל־אביב, אשר הפכה למרכז מסחר בינלאומי לזרמת פרי רביה, מספר מנהלה, מר קלי. לדבריו, הצליחו כאן "להשפיע על הגורמים התורשתיים בצורה כזו, שההמלטות הפכו לקלות יותר" וכן "שגרמו לכך, שאותו עגל גדל מהר יותר", כאשר בו בזמן "ההולשטיין הישראלי מפורסם בגלל אחוזים גבוהים יחסית של צאצאים ממין נקבה".

הפרות "מכוסות זבל מכף רגל ועד ראש", או "איש אינו בודק, אם כל בהמה מקבלת טיפול", ואילו מהפרים "צוינו שושלות היוחסין בשני דורות" (בלבד – מ.מ.).

ד"ר טרומפ, ממושב באר־טוביה אומר: "זהו המקום שבו השיגו את תגובת החלב הגבוהה ביותר", אולם האגודה השיתופית רשומה במקום ה־27 ברשימה של 37 כפרים מושביים. במקום אחר צויין, כי אחוז השומן הממוצע "נע

* המאמר הופיע בחוברת יוני 1987 בעיתון ההולנדי Veeteelt, (תורגם ע"י משרד מתרגמים – מ.מ.).

סיפורים יפים

אכן, ראינו את הפרים. בדרך חד־סטריה הם הולכים פעם בשבוע לעמדות ההקפצה ומשם חזרה לתא שלהם, בו הם חופרים לפעמים בורות בעומק של מטר, להנאתם. פרחח הוא אורח זה שנים בתחנה הקטנה מהשתיים, בה שולט דן קלי ביד רמה והוא עושה זאת בדרך המיוחדת לו עם הרבה מרץ ורעש.

בחדר הקבלה עפות חתיכות גיר באויר, כאשר הוא משרטט את מבנה השבחת הבקר בישראל על גבי לוח. כאשר הוא מרשה לעצמו לנוח לרגע, הוא לא יוותר על מתן הוראות למטפלים בפרים מתוך החלון הפתוח. החלונות נסגרים מיד לאחר מכן, מפני שמטוסים בשדה התעופה הסמוך מתחילים להרעיש באמונים.

מבקרים מהולנד רשמו במיוחד מפי דן קלי "סיפורים יפים" על הניסים אשר חוללו בגידול בקר בישראל. הוא מספר בטעם על העבר הלא רחוק, בו היו מלאי הערצה לבקר השחור־לבן ההולנדי ושבעצם מטרתם היתה לחקות את ה"אם ההולנדית הפריזית". אבל הפרות ההולנדיות איכות, כאשר הושו להולשטיין האמריקאי. לפני שנים בשורה מעין זו היתה מתקבלת בצורה קשה, אך עכשיו סיפק הניסוי הפולני המשווה הוכחה חותכת לעליונות (ההולשטייניות – מ.מ.).

הולנד הפסידה כי הימרה על "מוצר" מלפני 15 שנה; ארה"ב, ניו־זילנד וישראל הפכו למנצחות הגדולות. גם שוודיה וקנדה זכו להצלחה. חמש המדינות האלה החליטו לקיים ניסוי נוסף, הפעם בישראל.

שאלת החלבון

יוזם רעיון גידול (שיטת הטיפוח – מ.מ.) הבקר מאז מלחמת העולם השנייה, ד"ר ראובן בר־ענן ז"ל, שנפטר לפני שנה, הכין בסיס לניסוי החדש שאותו זכה לראות ושהביא הצלחה גדולה למדינה המארחת.

מחליפו במכון וולקני הוא ד"ר מיכה רון, אשר סיכם כי הבקר הניו־זילנדי יצא נחות באופן מוחלט בניסוי השני. התוצאות של הפרים

ממדינה זו לא התאימו כלל לתוצאות מפולין – בתנאי הארץ איכזבו הפרות מניו־זילנד, שרגילות היו לקצב איטי מאד. האכף הסביבתי הכבד שפעל על פרות החלב ומידות החום הגבוהות בישראל לא היו אמורות להביא לכשלון בנקודות העיקריות, כפי שהוכיחו הפרות מהארץ. עובדה, הן התעברו מצויין, טוב יותר מאלה מארה"ב אשר הגיעו למקום השני בתפוקה.

כבר ציינו את הכשלון של ניו־זילנד. אשר לפרות השוודיות והקנדיות, ד"ר רון מעריך שהן במקום ביניים. לפרות השוודיות, לעומת ההולנדיות, יתרון של אחוזים גבוהים יחסית של שומן. אבל בישראל היו להן בעיות בהמלטת "ואחוז החלבון?" אנו שואלים את מיכה רון. את השאלה הזאת לא אוהבים בישראל, כפי שכבר שמנו לב בעבר. כבר שנתיים אחוזי החלבון נמצאים בבדיקה, אבל התוצאות עדיין לא פורסמו. (בינתיים כבר פורסמו התוצאות של 50 המשקים, בהם נבדק החלבון במשך שנת 1986 – מ.מ.). במשקים לא יודעים בדרך כלל דבר, "מפני שלא משלמים עבור זה ולכן, למה לנו לשים לב לכך", כך אומרים.

הסטטיסטיקות הכלל־ארציות מדברות על תגובת חלב ממוצעת של 8530 ק"ג עם 3.23% שומן ב־1985. אבל אין כל מידע לגבי אחוזי החלבון. המצב זהה לגבי הנתונים על התורשתיות אצל הפרים. למעשה, חיים שטורמן היה תכליתי בציפיותיו: "כאשר בעוד כשנה יפורסמו הנתונים החדשים על התורשתיות לפי השיטה החדשה, ניתן יהיה לצפות לנתונים לגבי אחוזי החלבון. לפני כן לא אסתכן בהערכות".

מכאן הטענה העיקשת הקרובה ביותר למציאות: בניסוי הפולני בלטו בנות הפרים הישראלים עם אחוזי החלבון הגבוהים ביותר. כל עוד אין מידע חדש ובדוק יותר מהארץ, מטפחים את המידע הזה.

אמינות לפני הכל

מי הם הכוכבים כיום? שמותיהם התפרסמו בהולנד בהרחבה, מפני שבתחילת השנה החדשה

המשופע, אבל מתהלכות מצויין על רגליים חזקות עם טלפיים מצוינות. העטינים מהווים קצת בעיה אצל בנות גיוס, אולם לאור תנובתן הגבוהה הדבר לא מטריד במיוחד. העטינים הקדמיים לעתים קצרים ומאחור החיבור לא תמיד אידיאלי, עד כי לפעמים נדמה כי העטינים הרחבים נוטים להתהפך. אבל איזה פרות עבודה! אפילו מספר מועט מהן יכול לספק את כל מכסת החלב שלרשות המשק. לא לחינם **גיוס** הוא הפר המנוצל ביותר בכל הזמנים בישראל! בזרמתו כבר בוצעו 200,000 הזרעות ראשונות – במוצע כל פרה הזרעה ממנו פעמיים. כן התקבלו ממנו 45 פרי רביה, יותר משנתון שלם בארץ.

מי שמתעניין בגידול הבקר בישראל מופנה לאחד מבניו הראשונים, שהנתונים התורשתיים הראשונים שלו פורסמו לא מכבר: **גיוסר**, מוריש חלב חזק כאביו, אבל יחד עם זאת די חלש כמוריש אחוז השומן. המידע אודותיו מבוסס על נתונים זמניים – מהימנותם טרם אושרה סופית בארץ – אבל, מי שרוצה חלב ישים לב אליו.

קודם כל מזון ותפוקה

טבלה 1. התנובה הממוצעת של כל הפרות הנמצאות בביקורת בישראל

שנה	חלב, ק"ג	שומן, %	שומן, ק"ג
1953	3868	3.63	140
1963	5621	3.33	187
1973	6654	3.19	212
1978	7868	3.37	265
1983	8672	3.29	285
1984	8734	3.29	287
1985	8530	3.23	276

נתוני התנובה הממוצעת של כ-100,000 פרות בישראל מרשימים מאד. כ-70% מהפרות נמצאות בביקורת. חלקן העיקרי מוחזק במשקים קיבוציים, בהם חולבים אותן שלוש פעמים ביום ומגיעים על ידי כך ליותר מ-9000 ק"ג חלב עם 3.24% שומן. במשקים במושבים חולבים כמעט תמיד פעמיים ביום, והתוצאה

נעשו הכלאות ניסוי בין ארבעה פרים ישראליים לפרות הולנדיות על מנת לבדוק, כיצד מתקבלים הנתונים הללו בתנאים של הולנד. בישראל נערכות כעת ההכלאות האחרונות מכוכבים הולנדיים כגון **גריפוס באה שייק, סקוטי, טופס ומג'יק** – אצלנו הכוכבים יורדים מהר מגדולתם. אולי זה יקרה גם לכוכבים הישראליים? בואו ונציין כמה מהפרים שהיו גיבורי האתמול וכמה מהגיבורים כיום. בנושא זה בישראל מאד מקפידים על כך, שבנות הפרים תשלמנה קודם כמה תחלובות עד שנותנים אימון בבנותיהן. לפרים החדשים נותנים אפשרות להראות כוחם, התחרות למקום הראשון כמו בהולנד לא מכירים כאן. קודם כל מחכים לנתונים המתקבלים מפרות צעירות, אודות תנובתן והתמדתה, אודות היציאה ולא פחות חשוב: התגובה על מסטיטיס, אויב מספר אחד של פרות בעלות תפוקה גדולה בתנאים כמעט טרופיים. אחרי כן מגיעה הזרמה של הפרים למלאי היומי של המזריעים, ובמחיר אחד יכול משק הבקר הישראלי להנות מזרמת פרים שנבחנו באופן מקיף.

"גיוס" כאלוף החלב

גיוס הוא ללא ספק כוכב, למעלה מאחת עשרה שנה. מצד האב הוא נכד של הכוכב האמריקאי **אייריטופ סיר סילי פאבסט אורלו** – שבזמנו הוכנס לניסוי הכלאות בהולנד, ומצד האם **מאיבר**, אחד הפרים בעלי ההשפעה הגדולה ביותר בתכנית הטיפוח המודרנית בישראל. האם **גיוסה** הגיעה בחייה הפרודוקטיביים, שנמשכו 12 שנה, לסה"כ 115,000 ק"ג חלב עם אחוז שומן קרוב מאד ל-3%.

גיוס הוא פר החלב המצטיין כיום. בנותיו, יותר מ-8000 הגיעו כמבכירות לתנובה ממוצעת של 8768 ק"ג חלב עם 3.08% שומן. עם ערך הורשה של +1120 ק"ג חלב הוא גובר במידה ניכרת על כל מתחריו. כמעט בכל המשקים נראות בנות גיוס כפרות המפותחות היטב עם גוף רחב למדי, לא תמיד מושלם, גם לא בעכוז

ניתנת למדידה: התנובה נעצרת ב־7176 ק"ג חלב, עם (וזאת אולי הפתעה קטנה) 3.19% שומן.

כיצד ניתן להעריך את התנובות הללו? התנאים לא תמיד אידיאליים. ישנם משקים בהם מידות החום מגיעות בקיץ עד למעלה מ־40 מעלות בצל – מידת החום הרגילה של הבהמות קרובה אף היא לטמפרטורה זו. אבל הפרות עומדות בתנאי אקלים אלה ללא בעיות. במשקים הטובים ביותר הן זוכות למקלחת מרעננת כמה פעמים ביום, ומתחת לסככות כל הזמן פועלים מאווררים, כדי לקרר אותן.

תשומת לב רבה מוקדשת למזון. בישראל, יותר מכל מקום אחר בעולם, נכון לומר שהפרות מייצרות מזון בעל ערך ממוצרי לואי שלא מתאימים לצריכת אדם. בהקשר זה מדובר לא פעם על זבל עופות כמקור העשיר בחלבונים – מקוויים שעל ידי החמצה יוסרו ממנו גורמי מחלות. זבל העופות נמצא בערמות גדולות על גבי משטחי הבטון, עליהם מערבבים המזון לבהמות. אבל פרות החלב מקבלות מזון יקר יותר, שאריות הובל הן רק לגידול, שממילא לא צריכים אותו לתחלופה. העגלות המערבלות הפכו לפופולריות מאד בישראל – הייצוא להולנד התחיל זה זמן – וכל משטר ההזנה דומה מאד לזה שבקליפורניה.

מי ששהה במשקים בשבוע גשום לא שמע על טיפול נוקשה בפרות עם תנובה גבוהה. מבקרים בישראל מופתעים לראות שפרות הרובצות בזבל ובבוץ הגיעו למרות זאת ל־9000 ק"ג חלב. הדבר נראה לנו מוגזם, מפני שבישראל שומרים מצויין על הפרות ובמטר של גשם רואים ברכה. ברור שהתנובה מצויינת, אבל גם כאן כמו בכל מקום, הפרות אינן מפיקות את תוצרתן מהאוויר.

אחידות בראש ובראשונה

הערכתנו לפרות הישראליות היתה והינה עדיין גדולה. בלי ספק, יש להן דימוי משלהן, גם אם ברור שהן דומות להולשטיינים מארה"ב יותר מכל זן אחר. אך "חותמתן" אינה זהה: הפרות בישראל פחות גבוהות, בפרטים הן פחות מושלמות, מי שרואה פרות אלה קורא להן

באופן אוטומטי "פונקציונליות" ו"פרות עבודה".

"פינת היופי" איננה חשובה עדיין, אבל מי

מתרגש?

באף מקום לא מכערים כל כך את הפרות על ידי מספרים גדולים על הגב כמו בפרות בישראל, ויתכן שאין ארץ בעולם בה איכות הפרות כל כך אחידה כמו בישראל. דן קלי סיפק את אחד ההסברים לכך:

"מחיר הזרמה לכל הפרים אחיד, כי אנחנו יוצאים מתוך הנחה, שגם לחקלאי או לקיבוץ עשיר או העני ביותר צריך לתת הזדמנות לנצל את פר הרבייה הטוב ביותר. כמעט בכל המשקים קובע המזריע, שעובר במשקים מדי יום פרט לשבת, את מדיניות הטיפוח.

במיכל יש לו זרמה משמונה פרי רבייה, אך הוא משתדל להימנע מיצירת זיווגים בין בנות של פרים קרובים מדי. לפעמים הוא מפעיל תכנית משלו – הוא בעצמו בוחר את הפר להזרעה. יתר על כן, הוא מביא את הזרמה של הפר הטוב ביותר באמתחתו. מכאן האחידות הבולטת באיכות, הופעה חיצונית והרכב הדם. מכאן גם המצב המיוחד במינו: מפרי רבייה ידועי-שם נמצא כמעט בכל המשקים מספר מכובד של בנות."

מורשי מבנה גוף חזקים

הנתונים מישראל מבלבלים קמעה. הנתונים הנוכחיים אינם מובנים כל צרכם, לכן מנסים שיטה חדשה. הפירסום האחרון מכיר כבר גיבוי באמצעות שיטת ה-BLUP, אבל עדיין לא רוצים להראות אותו לעולם. רק בשנה הבאה יראו את הנתונים כבטוחים מספיק. מהנתונים הראשוניים, שהם עדיין סודיים, עולים עבור הולנד פרטים מעניינים. גיוס הותיק ימצא את חברו **פרחח** לצידו בדירוג החדש, כאשר נתוני ההורשה הבאים יתורגמו לקילוגרמים של שומן – במצב הנוכחי זה כנראה המידע המעניין ביותר להולנד.

פרחח, דרך אביו **חסון**, הוא נכד **לסקוקי סנסייטון נד** מארה"ב ומצד האם נכד **לפריץ** הישראלי, שהוא מוריש בינוני. תנובתן של יותר

רצוי שיבקר בקיבוץ אפיקים ליד חופי הכנרת. שם מקבלות כמעט 400 פרות חלב טיפול מצויין. הן יוצאות מהמכון נקיות למופת, כמו כוכבי כדורגל בחליפות ייצוג אחרי המקלחת. אפשר להנות שם מפרות מפותחות יפה, אשר המליטו בגיל צעיר ומגיעות למספר רב של המלטות, בהחלט גם מפני שגילוי הייחומים מהווה אחד משטחי תשומת הלב. שמעון כרמי צייד את כל פרות הקיבוץ במוני צעדים אולטרה-מודרניים ברגליהן – הם מודיעים למחשב מתי פרה מגלה התנהגות חריגה. השיטה פועלת מצויין, אף פעם לא הקדים רפתן את המחשב בגילוי ייחומים, "אבל", הוא מספר בחום היום, "כל הטכנולוגיה החדשה בודאי לא יכולה להחליף את האדם כמשקיף". הודאה כנה מאיש מיכון, שבעוד כשנה יספר על הנסיון באפיקים בכנס באוטרקט, (הולנד).

ייחודיות יחסית

האם המשק באפיקים יספק את אמהות הפרים לעתיד? תנובה ממוצעת של 8498 ק"ג חלב אינה הופכת את הדבר למתקבל על הדעת. לעומת זאת, אחוז שומן של 3.45% בהחלט ראוי לציון. יתכן שזהו משק המכין את עצמו לשוק הבינלאומי. לאחר התפתחות זו ילכו כנראה גם אחרים בעקבותיה, מפני שבין אבות הפרים של אירגוני ההזרעה הישראליים, שאיחדו מאד את תכונותיהם – נמצאים גם פרים שהתפרסמו בהולנד: **בל, נד בוי, ספיריט, סיר סי ואלור, סטיוארט ודאן.** גיוס עדיין יוצא מהכלל, למרות כל סיכוני זיווג הקרובים מהופעתו המחודשת, אין להפריז בייחודיות של ההולשטיינים הישראליים, גם עכשיו לא, מפני שהפרים מראים "תכונות" מוכרות.

כך **שואג** פר מוריש חלב חזק מאד. דרך אביו **שופט** הוא נכדו של **פונד מאט**, כמו **שץ**, שהוא מבטיח מאד כמוריש מבנה גוף.

שץ מחלק את אביו־אמו עם **פרחת**, שצויין כאן כבר כמה פעמים. לבסוף נציין בקצרה את **בלר**, פר הזרעה עכשיו עם אב אמריקאי, **לדל אידאל סופריור**.

מאשר 7000 בנות פרחח כמבכירות היתה 8375 ק"ג חלב עם 3.18% שומן, בנוסף הוא מוכר רשמית גם כמוריש מבנה גוף חיובי. בנותיו הרבות מאשרות את הנתונים: פרות חזקות, ארוכות, עם צורה זוויתית. הן נחלבות בקלות והליכתן טובה, העטינים היפים בולטים מאד אצל פרות אלה: ארוכים וביחוד החיבור יפה מאד. גם מיקום הפטמות מאפיין מאד את בנות **פרחח** הטובות; בסך הכל הן היו מזכות את הפר בתואר "all round".

אמיר מוריש צמרת בנוגע למבנה הגוף, כפי שנמסר על ידי הבעלים של הבנות. מכל מקום, בעתיד חושבים לאסוף באופן חלקי נתונים על מבנה הגוף באמצעות שיפוט. אמיר הוא בנו של **איכר**, אשר אילן ייחוסו בשני דורות (בהחלט יש נתונים כאלה) מראה הולשטיינים ישראליים. אף על פי שאביו־סבו מצד האב היה **אוסבורנדיל איוונה**, אמיר מאופיין כמוריש חלב בינוני יחסית. 7000 בנותיו כמבכירות מגיעות "רק" ל-8000 ק"ג חלב עם 3.16% שומן. בנות יפות מאד וחזקות, אין כמוהו כמוריש עטין בישראל וגם מבחינה בינלאומית יטביע בלי ספק את חותמו. גם הוא אינו יוצא מן הכלל בבחירה לפי תכונות פונקציונליות, אשר נתנה לפרות הישראליות רגליים חזקות וקשות. אבל מי שהתרגל עכשיו וקודם לכן לתמונה של פרות העילית, יסתכל על בנות **אמיר** כקצרות, ואפילו "מקוצרות" מדי פעם.

היכן הגבולות?

דרך אגב, היכן הגבול אצל ההולשטיינים האלה? – מי שרואה את האבות **גיוס ופרחח** בביתם בשירות מתרשם מאד מחיוניותם, רגליהם החזקות, השריריות וטלפיהם הגדולות והיבשות. כמו כן בולטת התכונה של קרימת בשר אשר אין לה מה להתבייש לעומת בני הפרות הפריזיות־הולנדיות. אחרת, איך ניתן להסביר את העובדה, שבניהן המפוטמים הפכו לעגלי מרבק מובהקים ומגיעים לאיכות בשר בהחלט מתקבלת על הדעת. בישראל יש רק כמה משקים בהם אפשר להנות מפרות יפות. מי שרוצה להתרשם מכך,

הקרוב מדינה זו תכיר את "היופי הבינלאומי". עכשיו יוצא גיוס מהתא שלו מלא חול מדברי חום. כאן אנו מצרפים את תמונת הפאר הראשונה של בתו בלי שם מס' 893 מקיבוץ עין השופט, שבתחלובה הראשונה שלה הניכה 17,963 ק"ג חלב. פרה כזו מועמדת להיות אם לפרים הראויים לשמש בזירה הבינלאומית. בלי ספק שווה להכניסה לתחרות העולמית.

(על החתום: ר.ס. - כפי הנראה עורך העיתון עצמו, אשר גם הוא ביקר בארץ לאחרונה).

ולבסוף עוד נבואה קטנה בקשר לפרים: **לייזר** (בן לבלר), היוצא השנה לראשונה עם בנותיו כמבכירות, יכול להיות בעל סיכויים רציניים בתנאי הולנד.

מה הם הסיכויים?

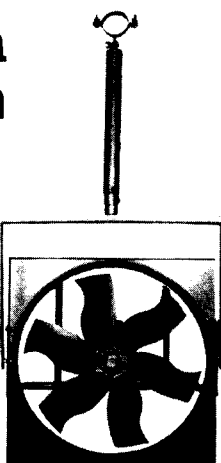
אך שאלת השאלות נותרה בעינה: איזה סיכויים מציעה לנו ישראל? נסיון ההשוואה עם גיוס ושות' מהצד הישראלי וסקוטי ושות' מהמאגר ההולנדי יתן תשובה בעוד שלוש שנים. האם אפשר להמתין עד אז? אם הפרים מארץ זבת חלב ודבש עולים לפי שעה על ההולנדיים, כפי שמראה הניסוי של ישראל, ספק אם אפשר עוד להמתין. בינתיים אין תשובה, כי רק בעוד שנה יגיעו נתונים, שיתנו תמונה מספיק ברורה בנוגע לחלבון. ואצלנו (בהולנד) לא יעזו - כמו בנושא השומן, לדוגמא - להסתמך עוד על ציפיות.

מי שמתבונן היטב בפרות בישראל רואה את המגבלות שלהן, אבל גם את יכולתן להגיע לתנובות מרשימות. פולין אינה המדינה היחידה בה בנות פרים ישראליים עשו עבודה טובה - שוק הייצוא נוטה להתרחב ולא לחינם עסוקים בהכנות לייצוא עוברים. דן פרנק למד באוטרכט את סודות העברת העוברים, אבל חום הקיץ הישראלי לימד אותו, שהצלחה בהולנד אין עדיין פירושה הצלחה בישראל. לא ניתן להוציא עוברים בקיץ, לכן רק בסתיו יערכו שוב נסיונות. תחנת ההזרעה המלאכותית בצפון-מערבה של הולנד הינה בין המועמדות הראשונות. יחפשו אז ללא ספק פרות צמרת, שעדיף להזריע אותן עם פר כפרחח. במקביל לניסוי ההשוואתי, בעוד כמה שנים יהיה אפשר לקבל בתחנת ההזרעה המלאכותית הגדולה כמה פרים ישראליים צעירים וכך לא יבזבו זמן ללא צורך. בינתיים אנו נאלצים לעשות שימוש באבות זקנים למדי, כאלה, שבעצם כבר עבר זמנם בישראל. יש להניח, שכעת ישראל יותר ייחודית מבחינת התשתית מאשר בעבר, וזאת בגלל בחירת הפרים כיום.

ישראל תשלם את מחיר האוכלוסיה הקטנה של בקר לגידול, לכן עלינו להזדרז כי כבר בזמן

מבצע!

מאווררי 24"
לאיוורור
בסככות
רפת

ספיקת אוויר
13,600 ממק"ש

יעוץ והדרכה ללא התחייבות

אבירוס

הנדסת חום ואוורור בע"מ
051-25827, 29348